

Torbjörn Tännsjö, Läget. Om krig moral och världens framtid. Thales förlag.

”De bästa väktarna i staten måste vara filosofer”. Så skriver Platon år 347 f Kr i Staten.

Utan att nämna Platon söker Tännsjö helt uppenbart foga samman sina tidigare publicerade artiklar, till en struktur som påminner om dennes verk. Det är inget tvivel vem Tännsjö vill vara i nutidsdebatten.

Utifrån utilitarismens horisont diskuterar Tännsjö det världspolitiska läget från terrorisdådet den 11 september till det dagsaktuella läget. Därifrån seglar han vidare till en utopisk framtid, då människan i en metaforisk Noaks ark söker nya livsutrymmen i rymden.

Tonen mot Bush-administrationen och EU är kritisk. Tännsjö vill se en världsfederation.

Bäst är Tännsjö när han diskuterar enskilda moralbegrepp. Han vänder sig mot ondska som ett metafysiskt begrepp. Uppenbarligen har han tagit djupt intryck av mötet med psykoanalytikern Ludvig Igra vid bokmässan 2001.

När Tännsjö sedan drar slutsatser av dessa begrepp i ett politiskt sammanhang blir han däremot demagogisk. Kollektiv skuld tillmäts Israel därför att det är den enda demokratin i området. Och därmed den enda part som ska bestraffas. Tännsjö är här snubblande nära att sanktionera terrorism.

Platon var ingen förespråkare av åsiktsfrihet. Det är inte heller Tännsjö. I sin utilitaristiska monolog ger han sig själv rätten att bestämma sin motståndares argument, för att sedan avvisa och tillintetgöra. EU är en krigisk federation, för att Tännsjö säger att det är så. Hans teser blir därmed ointressanta. Dessutom motsäger de senaste månadernas hoppfulla händelser i Mellanöstern Tännsjös teser. Filosofen i sig är ingen bättre väktare av världsfreden. Det är bara den som kan lyssna och föra dialog. Dit når Tännsjö aldrig.

Jakob Carlander